

Dato
21. december 2016

Grund- og nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2010/31/EU om bygningers energimæssige ydeevne (bygningsdirektivet)

KOM(2016) 0765

Notatet oversendes tillige til Folketingets Energi-, Forsynings- og Klimaudvalg

1. Resumé

Kommissionen har den 30. november 2016 offentliggjort forslag til revision af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/31/EU om bygningers energimæssige ydeevne (bygningsdirektivet), der har til formål at sikre, at der foretages omkostningseffektive energieffektiviseringer i bygninger. Forslaget er en del af Kommissionens såkaldte Vinterpakke.

Bygninger udgør ca. 40 procent af EU's samlede energiforbrug, og Kommissionen anslår, at ca. 75 procent af bygningerne ikke er energieffektive. Forslaget adresserer særligt energieffektiviseringer i den eksisterende bygningsmasse gennem modernisering og opdatering af direktivet med hovedvægten på integration af langsigtede renoveringsstrategier, der med nye mekanismer skal understøtte mobilisering af finansiering og skabe en vision for en de-karboniseret bygningsmasse i 2050. Forslaget har også fokus på at tilpasse direktivet til den teknologiske udvikling, herunder ansporing til udnyttelse af intelligent teknologi i bygninger.

Forslaget forventes at kunne have erhvervsøkonomiske konsekvenser samt administrative konsekvenser for erhvervslivet. Forslaget forventes endvidere at kunne få visse lovgivningsmæssige konsekvenser.

Regeringen hilser det overordnede formål med forslaget til revideret bygningsdirektiv velkomment. Fastlæggelse af en mere konkret regeringsposition vil bero på en grundig analyse af forslaget.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2016) 765 af 30. november 2016 fremlagt forslag til en revision af bygningsdirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/31/EU af 19. maj 2010 om bygningers energimæssige ydeevne (omarbejdning)). Forslaget er fremsendt til Rådet i dansk sprogversion den 2. december 2016.

Energi-, Forsynings- og
Klimaministeriet

Stormgade 2-6
1470 København K

T: +45 3392 2800
E: efm@efkm.dk

www.efkm.dk

Forslaget til en revision af bygningsdirektivet er fremsat som en del af EU's Vinterpakke, der er en central del af implementeringen af EU's Energiunion.

Kommissionen er endvidere forpligtet til at revidere bygningsdirektivet som følge af artikel 19 i det gældende direktiv.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 194, stk. 2, og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

Kommissionen anfører som begrundelse for forslaget, at "energieffektivitet først" er et centralt princip i forbindelse med Energiunionen, og at forslaget omsætter dette i praksis.

Det gældende direktiv gennemgik en revision i 2010, hvor fokus var på regulering af nye bygningers energiforbrug, herunder fastsættelse af næsten-nul-energikrav til nye bygninger fra 2019/2020 og en fælles beregningsmetode for fastlæggelse af omkostningsoptimale energikrav.

Kommissionens overordnede formål med det aktuelle forslag er at fremskynde omkostningseffektive energirenoveringer af eksisterende bygninger som bidrag til øget energieffektivitet i EU med henblik på at nå sin målsætning indenfor energieffektivitet i 2030.

Forslaget ajourfører i overensstemmelse med ovennævnte formål bygningsdirektivet ved at:

- Integrere langsigtede strategier for renovering af bygninger, der overføres fra energieffektivitetsdirektivets artikel 4 (27/2012/EU), samt understøtte mobiliseringen af finansiering og skabe en klar vision for de-karbonisering af bygningsmassen frem til 2050.
- Opmuntre til anvendelse af IKT og intelligente teknologier for at sikre, at bygninger energimæssigt fungerer effektivt.
- Justere bestemmelser i direktivet, hvis de ikke har givet de forventede resultater.

Kommissionens forslag til revideret bygningsdirektiv introducerer en række nye tiltag. De væsentligste nye tiltag, der foreslås, er følgende:

Renovering af eksisterende bygninger

- Overflytning af medlemsstaternes forpligtelse til udarbejdelse af energirenovierungsstrategier fra energieffektivitetsdirektivet (27/2012/EU) til bygningsdirektivet. Reglerne udvides med krav om, at de nationale strategier skal beskrive

udviklingen af bygningsmassen i retning af lavemission frem mod 2050 med klare milepæle for 2030.

- Energifattigdom skal adresseres i strategierne.
- Kommissionen foreslår som understøttende foranstaltning, at medlemsstaterne skal sikre mekanismer til vejledning af investeringsbeslutninger for renoveringsprojekter¹.

Installationer og intelligente bygninger

- Begrebet tekniske installationer udvides til også at omfatte bygningsautomatisering- og kontrol (IKT-anlæg) og bygningsbaseret kraftvarmeproduktion, elektricitetsproduktion på stedet (on-site), infrastruktur til el-biler eller en kombination af sådanne systemer, inklusive dem, der anvender energi fra vedvarende energikilder fra en bygning eller bygningsenhed.
- Introduktion af en smartness indikator, som skal beskrive bygningernes og de tekniske systemers funktionalitet i forhold til indeklima og varmestyring, automatisk overvågning- og styring af bygningens drift og bygningens evne til at levere fleksibilitet til el systemet.
- Medlemsstaterne skal sikre, at der finder en vurdering og dokumentation sted med hensyn til installationers energimæssige ydeevne ved installering, udskiftning eller opgradering af tekniske installationer med henblik på verifikation og input til energimærkningsdatabasen.

Infrastruktur for elbiler

- Etablering af infrastruktur til el-biler i nye erhvervsbygninger samt ved gennemrenovering, og for eksisterende erhvervsbygninger fra 2025. Nye bygninger til beboelse og bygninger til beboelse, der undergår en større renovering skal klargøres med kabler til el-biler. SMV'er og offentlige bygninger kan undtages, såfremt de er omfattet af direktivet om alternative brændsler².

Eftersynsordning for varme- og klimaanlæg

- Bestemmelsens anvendelsesområde begrænses til at omfatte store erhvervsbygninger og større beboelsesejendomme med et større energiforbrug.
- Informationsindsats som alternativ foranstaltning til eftersyn fjernes.
- Som nyt alternativ til en eftersynsordning kan medlemsstaterne stille krav om bygningsautomatisering- og kontrolsystemer (IKT) i erhvervsbygninger med et primærenergiforbrug større end 250 MWh per år med henblik på overvågning, styring og fleksibilitet i bygningens energiforbrug. Det samme alternativ vil gælde for så vidt angår bygninger, der anvendes til beboelse med et større energiforbrug (på mere end 100 kW).

¹ I tillæg til forslaget har Kommissionen offentliggjort en meddelelse, som følger hele Vinterpakken, der har et bilag vedrørende initiativet "Smart Financing for Smart Buildings". Dette initiativ skal bidrage til at mobilisere og frigive private investeringer på en større skala til energirenoveringer af bygninger: KOM (2016)860 "Clean Energy For All Europeans".

²Direktiv 2014/94/EU af 22. oktober 2014 om etablering af infrastruktur for alternative brændstoffer.

Præcisering af beregningsramme

- Direktivets bilag I opdateres med henblik på at opnå øget gennemsigtighed og konsistens med hensyn til fastsættelse af en beregningsramme for bygningers energimæssige ydeevne. Derudover indeholder forslaget nye bestemmelser vedrørende beregningen af bygningernes energimæssige ydeevne, som har til formål at fremme anvendelsen af vedvarende energi i bygninger.

Delegerede retsakter

- Kommissionen bemyndiges til at vedtage delegerede retsakter i relation til at supplere direktivet med en definition af "intelligensindikator" for bygninger og de betingelser, hvorunder "intelligensindikatoren" vil kunne angives som en supplerende oplysning til eventuelle lejere eller købere. Kommissionen bemyndiges ligeledes til at udstede delegeret retsakter vedrørende definitionen af en smartness indikator og dens anvendelse i forhold til potentielle nye ejere eller lejere.

Det foreslås i henhold til den Interinstitutionelle Aftale (IIA) af 13. april 2016 om brug af delegerede retsakter blandt andet, at eksperter udpeget af medlemsstaterne skal konsulteres, inden en delegeret retsakt vedtages. Beføjelserne til at vedtage delegerede retsakter kan ligeledes til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet og Rådet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at forslaget vil medføre en øget værdiskabelse gennem skabelsen af et indre marked, der understøtter EU's konkurrencedygtighed, og som drager fordel af synergier med klimapolitik og modernisering af national regulering i bygningssektoren på tværs af Europa. Disse mål kan ikke indfris alene gennem handling på nationalt niveau.

Kommissionen anfører ligeledes, at EU-tiltag fører til en modernisering af national regulering i byggesektoren ved at åbne større markeder for innovative produkter og mulighed for at reducere omkostninger. Kommissionen nævner dog samtidig, at medlemsstaterne vil bevare den samme fleksibilitet som i dag til at tage højde for nationale omstændigheder og lokale betingelser såsom bygningstyper, klima, omkostninger og adgang til sammenlignelige teknologier vedrørende vedvarende energi, optimal kombination med udbud-efterspørgsel, bygningstæthed mv.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering og finder af den grund, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Bygningsdirektivet er gennemført i byggeloven (lovbekendtgørelse nr. 1178 af 23/09/2016), herunder bygningsreglementet (bekendtgørelse nr. 1028 af 30/06/2016) med hensyn til energikrav til bygninger mv. Bestemmelser vedrørende energimærkningsordningen er gennemført i lov om fremme af energibesparelser i bygninger (lovbekendtgørelse nr. 636 af 19/06/2012), herunder bekendtgørelse om energimærkning af bygninger (bekendtgørelse nr. 1392 af 22/11/2016).

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Det vurderes umiddelbart, at forslaget i sin nuværende form betyder, at der vil være behov for at tilpasse bygningsreglementet fsva. de mere byggetekniske foranstaltninger, samt at tilpasse lov om fremme af energibesparelser i bygninger i forhold til eftersyn eller eventuelt krav om IKT-anlæg i eksisterende bygninger. Der vil desuden være behov for at indføre en hjemmel i byggeloven fsva. forslaget om infrastruktur for elbiler, idet der ikke findes en sådan i den gældende byggelov. Regeringen vil analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere de lovgivningsmæssige konsekvenser af forslaget.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vurderes umiddelbart at kunne medføre statsfinansielle konsekvenser fx i forhold til krav om ladestandere samt eftersyn eller installation af IKT-anlæg i statslige bygninger. Regeringen vil dog analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere de statsfinansielle konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Kommissionen vurderer, at forslaget vil have en svagt positiv indvirkning på væksten, drevet af de ekstra investeringer i energieffektivitet, reduktion af energiimport, et boost til bygge- og anlægssektoren, og positive virkninger for isolerings- og planglassektoren samt investeringer i bygningsrenovering til gavn navnlig for SMV.

Regeringen vil analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere de samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at opgøre de samlede erhvervsøkonomiske konsekvenser af forslaget. Regeringen vil derfor analysere forslaget nærmere mhp. at vurdere de disse.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Kommissionens forslag til revision af forordningen har været i høring i Specialudvalget for Energi-, Forsynings- og Klimapolitik. Der er indkommet høringssvar fra: Bygherreforeningen, Dansk Byggeri, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Det Økologiske Råd, Ejendomsforeningen Danmark, Energisparerådet, Forbrugerrådet TÆNK, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Intelligent Energi - Branchefællesskabet for Intelligent Energi, Landbrug & Fødevarer, NOAH, Rockwool, Vedvarende Energi, TEKNIQ og VELTEK samt VELUX.

Bygherreforeningen (BF) er overordnet enige i direktivets overordnede målsætning om at accelerere omkostningseffektiv renovering af den eksisterende bygningsmasse og det foreslåede ambitionsniveau. BF støtter op om IKT, bygningsintelligens og adgang til data, som de finder væsentlige i forhold til hhv. styring af energiforbrug, udnyttelse af den fluktuerende energi fra vedvarende energikilder og optimering af renoveringsinvesteringer. BF hilser også forslaget til tag mht. at gøre investeringer og finansiering af energirenoveringer mere attraktive velkommen. Endelig hilser BF sidestillingen af energifaktorer mellem vedvarende energi fra lokal og central produktion velkommen i direktivets bilag I. BF udtrykker dog tvivl om, hvorvidt ændringerne i opgørelsen af energifaktorer har afledte effekter på incitamenterne til at investere i energibesparelser på bygninger, kontra udbygning af den centrale VE-produktion, hvilket BF mener, kan modarbejde direktivets overordnede målsætning om at øge omfanget af energirenoveringer i den eksisterende bygningsmasse.

BL – Danmarks Almene Boliger (BL) BL nævner, at de generelt går ind for fremme af bygningers energimæssige ydeevne, men fremhæver totaløkonomisk rentabilitet som det afgørende element. BL mener ikke, at energimærkningsordningen giver økonomisk eller miljømæssig mening, fordi den savner omkostningseffektivitet for de almene boliger. BL forklarer, at energieffektiviseringer sker løbende i almene boliger, enten i form af små tiltag såsom effektivisering af belysning, eller som gennemgribende renoveringer, der dog er afhængige af tilskudsmuligheder fra Landsbyggefonden. BL nævner, at udbyttet af energimærkningen ikke kan måle sig med omkostningerne og anfører i den forbindelse, at den almene sektor er non-profit, der har en forpligtelse til at holde lejen så lav som muligt, og at energimærket opfattes som en ekstra skat for borgere, som har færrest økonomiske midler. BL mener, at revisionen af bygningsdirektivet bør tage hensyn til dette og ønsker derfor en undtagelse indsat i direktivet, der sikrer, at almene boliger kan opfylde energimærket ved at oplyse det faktuelle energiforbrug. BL anfører til støtte for dette ønske, at energimærkningsordningen ikke i sin nuværende form giver de rette incitamenter til at energiforbedre de almene boliger.

Dansk Byggeri (DB) anfører helt overordnet, at der med fordel kunne have været mere fokus på energirenovering i direktivet, eksempelvis frivillige lavenergiklasser, eller klarere mål for et reduktionsbehov af energiforbruget i den eksisterende bygningsmasse. Med hensyn til de specifikke bestemmelser støtter DB i udgangspunktet tiltag mht. langsigtede renoveringsstrategier. DB mener, at alle omkostningseffektive energibesparelser har en værdi, også hvis de ikke indeholder CO₂-fortrængning, og sætter derfor spørgsmålstegn ved forslaget ordlyd "dekarbonisering" af bygningsmassen. DB opfordrer stærkt til, at princippet om "energieffektivisering først" tages i brug. DB kommer med konkrete forslag til, hvordan ordlyden kan ændres for at afspejle dette og tydeliggøre, at energieffektiviseringer ikke helt kan afløses af vedvarende energi. DB ser gerne "energifattigdom" nærmere præciseret i direktivet. DB mener ikke, at infrastruktur for ladestandere umiddelbart ligger indenfor direktivets formål, som er at forbedre bygningers energimæssige ydeevne. DB stiller spørgsmålstegn ved, om el-biler skal fremmes gennem direktivet og er usikre på omkostningerne forbundet hermed, ligesom DB peger på, at det vil fordyre byggeriet. DB støtter, at offentlig finansiering af energirenovering *kan* linkes til graden af opnået energieffektivitet, men er ikke enig i, at den *skal* linkes hertil. DB mener, det er for uflexibelt at koble støtten til energimærket, som DB mener, kan være med til at fordyre energirenoveringsprojektet. DB støtter en tidligere revisionsdato end 1. januar 2028 med henblik på at vurdere fremdrift i forhold til et 2030-mål. DB finder forslaget om at skulle modregne VE i primærenergifaktorerne bekymrende, idet DB mener, det vil udhule behovet for at energieffektivisere bygningsmassen. DB opfordrer Danmark til at arbejde imod denne ændring. DB finder det positivt, at direktivet stadig støtter op om muligheden for at kompensere energirammen med lokal VE-produktion, da det bidrager til fleksible designløsninger.

Dansk Energi (DE) anser overordnet energieffektivitet, elektrificering og udbygning af vedvarende energi som ligestillede midler til at sikre EU's langsigtede mål om dekarbonisering. Med hensyn til de konkrete forslag støtter DE op om langsigtede renoveringsplaner og anser energieffektivitet og elektrificering som to lige vigtige foranstaltninger til at nå dekarbonisering. De peger på, at elektrificering styrker energieffektiviteten i bygninger, og at det derfor er vigtigt at øge elektrificering af opvarmning og køling. DE mener, at energifattigdom er et krav af socioøkonomisk karakter, som ikke bør håndteres i bygningsdirektivet. DE støtter op om øget fokus på elektricitet. De mener dog, at kravet om ladestandere skal forankres i forhold til parkeringspladser og ikke i forhold til selve bygningen og går i øvrigt ind for teknologifleksibilitet. DE mener, at vedvarende energiproduktion bør placeres, hvor det er samfundsøkonomisk bedst, frem for efter krav i bygningsreglementet. DE ser derfor gerne, at kravet om lokal el produktion blev taget ud af direktivet, alternativt indført fleksibilitet for de enkelte medlemsstater til at bestemme i hvilket omfang lokalt produceret el-produktion skal indgå i energirammen. DE hilser det øgede fokus på intelligente bygninger med mulighed for kommunikation med energisystemet og introduktion af en smartness indikator velkommen. DE mener, at en smartness indikator bør inkorporeres i energimærket.

Dansk Erhverv (DE) mener, at energi- og klimapolitikken skal reguleres på internationalt og europæisk plan. DE lægger vægt på omkostningsoptimalitet, lige konkurrencevilkår og samfundsøkonomisk optimale løsninger. Med hensyn til bygningsautomatisering lægger DE vægt på teknologineutralitet, og at omkostningerne til opfyldelse af krav vurderes i forhold til andre løsninger.

Dansk Industri (DI) bemærker, at de overordnet set er positive overfor forslaget. DI kunne dog godt have ønsket sig, at Kommissionen med forslaget havde taget stilling til, hvordan en styrket og balanceret implementering af direktivet på tværs af medlemslandene kunne fremmes.

DI støtter herunder forslag til roadmaps med milepæle for langsigtede renoveringsstrategier. DI fremhæver som centralt, at der lægges fokus på omkostningseffektive energieffektiviseringer i bygninger under hensyntagen til det samlede energisystem. DI har generelt den opfattelse, at energifattigdom ikke skal være til hinder for omkostningseffektivitet, og at energifattigdom kan inddrages, når det er relevant. DI mener overordnet, at reguleringen af byggeriet skal baseres på samfundsøkonomisk effektivitet og et teknologineutralt grundlag, som sikrer fleksibilitet. Selvom DI generelt er enig i behovet for at fremme klimavenlig mobilitet, kan DI derfor ikke støtte forslaget om infrastruktur for el-biler, som vurderes at indeholde for upræcise krav og uklarhed mht. omkostninger.

DI anbefaler, at Danmark afviser kravet, indtil der foreligger en analyse af de samfundsmæssige konsekvenser ved at kæde bygninger og infrastruktur for elektromobilitet sammen, ligesom DI anbefaler, at emnet behandles sammen med direktiv 2014/94/EU om etablering af infrastruktur for alternative brændstoffer.

DI er tilhænger af en smartness indikator for bygninger, som de gerne ser kombineret med energimærket, men mener, at der er behov for uddybning af indholdet, før Kommissionen gives mandat til at udstede en delegeret retsakt. DI støtter, at effekten af offentlig støtte til renovering skal dokumenteres ved hjælp af energimærket før og efter renoveringen. DI finder det positivt, at Kommissionen sætter fokus på "commissioning of energy management" i bygninger. Endelig mener DI, at direktivet skal understøtte en omkostningseffektiv udbygning af VE. Derfor ønsker DI en præcisering af, at medlemslande med en stor andel af VE i deres energiforsyning har frihed til at vælge placeringen af VE ud fra samfundsøkonomisk effektivitet.

Det Økologiske Råd (DØR) støtter forslaget om roadmap og milepæle for renoveringsstrategier og mener, at der skal fokuseres på omkostningseffektive energirenoveringer, også hvor det ikke fører til de-karbonisering. DØR mener, at energifattigdom skal adresseres, hvor det er relevant. Med hensyn til opladningsmuligheder for el-biler er DØR tilhænger af teknologineutralitet og mener, at forslaget er for upræcist, ligesom de efterlyser vurdering af omkostninger.

DØR anbefaler derfor, at Danmark arbejder for en mere overordnet og smidig sammenkædning af transportsektoren og bygningssektoren. Samme smidighed og teknologineutralitet efterlyses fsva. forslaget om bygningsautomatisering.

DØR mener, at direktivet skal indeholde fleksibilitet mht. udbygning af vedvarende energi og foreslår, at lande, der har mere end 50 % VE i elsektoren, frit skal kunne vælge, hvor de indplacere VE-udbygning ud fra kriterier om omkostningseffektivitet, samfundsøkonomi og funktionen af det samlede energisystem. DØR finder, at det skal være muligt nationalt at fastlægge kravene til bygningens energimæssige funktion uden at være tvunget til at medregne vedvarende el-produktion placeret på bygningen.

DØR er positive overfor forslaget om en smartness indikator, men mener, at direktivteksten er for uklar til at give Kommissionen mandat til en delegeret retsakt. Endelig mener DØR, at direktivet bør adressere en hensigt om fremtidigt at regulere anvendelse af materialer, ressourceforbrug og genanvendelse, og at indlejret energi på sigt medtages i EPBD. F.eks. kunne det foreslås, at der udvikle en simplificeret LCA-analyse enten på EU-niveau eller nationalt.

Ejendomsforeningen Danmark (ED) er generelt positiv overfor initiativer, der kan sikre energieffektiviseringer og dermed klimaforbedringer. ED mener dog, at det konkrete forslag går for langt i forhold til at pålægge bygningsejerne byrder, som de ikke mener, har relation til bygningernes energiforbrug. Det gælder f.eks. forslaget om ladestandere, hvor ED mener, at etableringen skal styres af et markedsbaseret behov, særligt fordi de standere, der sættes op i tilknytning til en bygning, ikke nødvendigvis vil komme alle bygningens beboere til gode. ED foreslår, at forslaget ændres, så det kun pålægger nybyggede ejendomme, samt ejendomme, der gennemgår omfattende renovering, der tillige omfatter p-anlægget, at etablere føringskanaler til elinstallationerne i ladestanderne, men at selve standerne kun skal etableres, når der opstår behov.

ED fremhæver endvidere erfaringer med automatiske energistyrings- og kontrolsystemer, der viser, at disse systemer kan bidrage til store energibesparelser i meget store bygninger, mens anlæggene ofte er en meromkostning i små bygninger. ED anbefaler på den baggrund, at krav om IKT kun stilles ved meget store bygninger på 1000 MWh per år.

Endvidere peger ED på, at automatisk klimakontrol virker bedst i ejendomme, hvor brugerne ikke kan påvirke indeklimaet. Derfor bør der ikke stilles ultimative krav om indførelse af automatisk klimakontrol i bolig- og udlejningsejendomme. Som minimum bør skæringspunktet ændres fra bygninger med en samlet effekt på 100 til 500 kW. ED oplyser, at European Property Federation støtter ED's forslag.

Energisparerådet (ESR) har afgivet hørings svar, dog ønsker Dansk Energi, Landbrug & Fødevarer, TEKNIQ og gasselskaberne ikke at deltage i det fælles hørings svar fra ESR. ESR støtter forslag om roadmaps med klare milepæle og finder, at

der skal lægges fokus på omkostningseffektive energieffektiviseringer i bygninger under hensyntagen til det samlede energisystem. DB og DØR støtter også dette, hvor det ikke direkte fører til de-karbonisering.

ESR støtter forslaget om, at strategierne skal have fokus på energifattigdom, hvor dette er relevant og støtter forslaget om mekanismer til bundling af projekter.

ESR, bortset fra Dansk Fjernvarme (DF), mener, at infrastrukturkravene vedr. el-biler er for upræcise, og det derfor ikke kan vurderes, hvad omkostningerne bliver, ligesom de støtter teknologineutralitet i forhold til begrebet "opladningsmulighed". Derfor anbefaler DI, Energiforum Danmark, DF og EOF at afvise kravet, indtil der foreligger analyser, mens DØR mener, at Danmark bør arbejde for, at sammenkædningen af transportsektoren og bygningssektoren gøres mere overordnet og smidig. ESR mener, at forslagene om bygningsautomatisering bør udformes mere overordnet og fleksibelt, da teknologien er under hurtig forandring. ESR, bortset fra DI, mener, at revisionen af EPBD skal skabe større fleksibilitet for placeringen af VE-el produktion for medlemslande, som allerede har 50 procent VE i 2020 i el-sektoren.

ESR er positive overfor en smartness indikator, men finder direktivteksten for uklar til at give Kommissionen en delegeret retsakt.

Forbrugerrådet TÆNK er positive over, at energipakken bringer forbrugeren mere i centrum for overgangen til et renere og mere bæredygtigt energimarked. De er positive overfor styrkelse af energimærket og nemmere tilgængelighed af data.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) opfordrer indledningsvist til, at den danske regering arbejder for bindende mål for energieffektivisering. FRI støtter direktivets forslag til udarbejdelse af roadmaps. FRI's grundholdning er, at bygninger er en del af det samlede energisystem. De anbefaler, at regeringen arbejder for et større helhedssyn i direktivet, så bygningsrenoveringer vurderes i forhold til det energisystem, det er en del af, for at opnå en så omkostningseffektiv omstilling som muligt. De mener herunder, at det er nødvendigt at udarbejde en metode, som kan finde det samfundsøkonomiske optimum for, hvornår det kan betale sig at investere i at udbygge VE-kapacitet mod at investere i energibesparelser i bygninger.

FRI mener, at direktivet skal indeholde fleksibilitet mht. udbygning af vedvarende energi og foreslår, at lande, der har mere end 50 % VE i el-sektoren, frit skal kunne vælge, hvor de indplacere vedvarende energiudbygning ud fra kriterier om omkostningseffektivitet, samfundsøkonomi og funktionen af det samlede energisystem. FRI støtter en sammenkædning af transportsektoren og byggesektoren, men mener direktivet bør udvise teknologineutralitet.

FRI er positive overfor forslaget om en smartness indikator, men mener direktivteksten er for uklar til at give Kommissionen mandat til en delegeret retsakt. FRI støtter, at energibesparelser understøttet af offentlige midler skal dokumenteres, men

støtter ikke metoden (energimærkning før og efter). FRI mener, at energidata skal stilles til rådighed gratis eller til dokumenterede omkostninger. FRI er positive overfor øget viden om bygningers energiforbrug og har et tekstnært forslag til at inkorporere lagring i forslagets artikel 14 og 15.

Intelligent Energi - Branchefællesskabet for Intelligent Energi (IE) fremhæver bygningernes centrale rolle i forbindelse med omstillingen af energisystemet til vedvarende energi. De peger på væsentligheden af, at energieffektivisering, energibesparelser og energifleksibilitet går hånd i hånd og understøtter hinanden. IE understreger også vigtigheden af, at der i direktivet er fokus på anvendelse af IKT, fordi det kobler viden om bygningers energiforbrug og forbrugsprofil og dermed giver indsigt i besparelspotentialer, ligesom det giver viden om indeklimaet i bygningerne.

IE anbefaler, at Kommissionen arbejder for at fremme fælles løsninger og standarder for IKT. IE støtter bestræbelserne på at fremme den grønne omstilling af transporten. IE opfordrer dog – med henvisning til den hurtige teknologjudvikling – til, at der ikke på forhånd bør sættes krav til ladning eller antal ladepunkter, da det er uvist, hvor udviklingen er nået til i 2023. Derimod fremhæver IE væsentligheden af at fremme standardisering og fremme en smidig ordning. IE mener, at der skal skabes en markedsbaseret sammenhæng mellem antallet af ladepunkter og antallet af el-biler.

IE er tilhængere af, at der skal udarbejdes dokumentation for tekniske anlæg ved installation og opgradering, og at disse data indgår i energimærket. IE mener, at en smartness indikator skal være simpel, og at den skal inkorporeres i energimærket. IE mener, det er en god idé at koble offentlig finansiering af renoveringer til et forbedret energimærke, så længe det kan administreres enkelt. Med hensyn til eftersyn af varme anlæg mener IE, at dette giver mening, så længe der er sammenhæng mellem omkostninger og gevinst ved eftersynene. IE fremhæver væsentligheden af, at bygninger kan kommunikere 2-vejs med energisystemet, så der kan kommunikeres på tværs af forskellige kommunikationsstandarder.

Landbrug & Fødevarer (L&F) vil gerne sikre, at landbrugets driftsbygninger ikke er omfattet af forslaget. Med hensyn til forslagets proportionalitet efterlyser L&F "det økonomiske element" og mener, at BAT ('Best Available Technologies') burde være tilstrækkeligt i landbruget og ikke skærpes yderligere. L&F lægger endvidere vægt på lige konkurrencevilkår. Mht. forslaget om infrastruktur for ladestander bemærker L&F, at der må tænkes på deciderede parkeringspladser indrettet til formålet.

NOAH Friends of the Earth Denmark har nævnt, at de ikke har mulighed for at forholde sig til høringer, som gennemføres med den givne korte frist (her menes ift. hele Kommissionens samlede energilovgivningspakke).

Rockwool finder ikke, at forslaget går tilstrækkeligt langt i forhold til energirenoveringer og havde gerne set krav om obligatorisk opgradering af bygningers energimæssige ydeevne. Rockwool mener, at det er en svaghed i direktivet, at der ikke differentieres yderligere mellem forskellige bygningstyper og ejer former, f.eks. mellem privatejede boliger og bygninger, der bruges kommercielt.

Rockwool opfordrer til, at der i renoveringsstrategierne stilles præcise krav om, at landene i deres renoveringsstrategier identificerer og implementerer regulering/initiativer, der sikrer en øget renoveringsindsats for de forskellige bygningstyper og ejer former.

Rockwool nævner, at der er mange gevinster ved renovering i form af forbedret BNP, jobskabelse, reduktion af luftforurening, samt helbredsforbedringer hos befolkningen, så samfundet har en generel interesse i at skabe positive rammer. Rockwool mener, at næste evaluering af direktivet skal ske inden 2028. Rockwool bifalder forslaget vedrørende langsigtede renoveringsstrategier og mener, at der er behov for en klar linje til medlemslandene og "alignment" mellem ny artikel 2A og artikel 9 om Nearly Zero Energy Buildings (NZEB), så det bliver klart, at målet for en de-karbonisering af bygningsmassen bygger på en transformation af den eksisterende bygningsmasse til NZEB niveau i 2050. Rockwool mener, dette er vigtigt af hensyn til investorenes sikkerhed samt for at sætte klare mål for byggebranchens udviklingsaktiviteter.

Rockwool støtter forslaget om, at energifattigdom skal adresseres i strategierne, men mener at der er behov for at få præciseret, at energifattigdom skal adresseres ved en målrettet renoveringsstrategi for socialt boligbyggeri samt for boliger med lavindkomstfamilier. Rockwool støtter forslaget om at linke finansiel støtte til opnåede besparelser, som skal være veldokumenterede. Rockwool anbefaler, at energirammen suppleres med et minimumskrav til klimaskærmens energimæssige ydeevne, som Danmark f.eks. har det i bygningsreglementet (med et krav om maks. transmissionstab gennem klimaskærmen). Dette er for at sikre, at klimaskærmens energimæssige kvalitet er uafhængig af forsyningsformen.

Rockwool nævner endelig vigtigheden af, at man på europæisk plan ikke tillader, at en øget anvendelse af vedvarende energi i forsyningen udhuler behovet for at forbedre selve bygningen energimæssigt. Rockwool fremhæver i den forbindelse et lavere energibehov som en vigtig forudsætning for en omkostningseffektiv omstilling til lavemissionssamfundet.

Vedvarende Energi (VE) mener, at det er vigtigt, at der indføres bestemmelser om jævnlig rapportering vedrørende implementering af reglerne om nær-nul-energi bygninger. VE støtter roadmaps med milepæle. VE støtter en sammenkædning af transportsektoren og byggesektoren, men mener direktivet bør udvise teknologineutralitet, ligesom de ikke mener, at der bør stilles krav til P-pladser i bydele med god kollektiv trafikbetjening. VE mener i øvrigt, at direktivets artikel 23 om landekomitéer bør suppleres med en interessentkomité.

TEKNIQ og VELTEK (TV), det vil sige begge interessenter, støtter bredt forslagene i revisionen. Med hensyn til renoveringskøreplaner anbefaler TV milepæle allerede fra 2025 for at sikre en løbende fremdrift i energieffektiviseringen af bygninger. TV bifalder såvel forslaget om ladestandere som prækabling og anfører opmærksomhedspunkter i en evt. implementeringsfase. Med hensyn til bygningsovervågnings-systemer bemærker TV, at de vil sikre betydelige og flere energibesparelser end inspektioner og minimere nedbrud i de tekniske installationer i betydeligt omfang. TV anbefaler, at grænsen for omfattede kedler sænkes fra 100 til 20 kW, og at omfattede ventilations/airconditionssystemer sænkes fra 250 til 12 kW. Endelig finder TV det uhensigtsmæssigt, at forslaget både henviser til installeret effekt kW (for beboelse) og til installationers primære energiforbrug MWh (erhverv).

VELUX støtter princippet om "energy efficiency first" og bifalder, at energirenoveringsstrategierne er flyttet til EPBD. Endvidere er VELUX tilfredse med henvisninger til 'health' og 'indoor comfort' i direktivforslagets bilag 1, men mener stadig, at der er behov for at adressere problemstillingen i artiklerne i direktivet. VELUX beklager, at energibalance ikke er reflekteret i det reviderede EPBD, og at man dermed fortsat ikke tager hensyn til regionale forskelle og behov for opvarmning/køling. VELUX støtter generelt vedvarende energi til at de-karbonisere energisystemet, men er bekymrede for en manglende teknologineutralitet i direktivet, samt om man vælger den mest cost-optimale metode ved at pege på én teknologi frem for en anden. Samtidig mener VELUX, at vedvarende energi skal holdes ude af bygningsdirektivet og udelukkende reflekteres i det såkaldte VE-direktiv. Endelig fremhæver VELUX, at set i lyset af en tid, hvor innovationen inden for energiteknologi og smartness går meget hurtigt, bør næste revision ske inden for en tidligere tidsramme end foreslået af kommissionen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger til forslaget.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser de overordnede formål med forslaget til revideret bygningsdirektiv velkommen og er positiv overfor forslagets overordnede formål om at bidrage til EU's energieffektivitetsmålsætning i 2030.

Regeringen er ved at analysere forslaget nærmere med henblik på at tage stilling til forslagets enkelte dele, og vil i den forbindelse lægge vægt på at fremme fælles, omkostningseffektive og implementerbare EU-politikker og virkemidler, hvor medlemsstaterne gives størst mulig fleksibilitet..

Regeringen vil nu analysere forslagets bestemmelser nærmere med henblik på fastlæggelse af mere konkrete positioner.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.